

Afdeling: Erhvervsstrategier og uddannelse
Journal nr.: 17/3716
Dato: 24. oktober 2017

Udarbejdet af: Morten Hvideland-Olsen
E-mail: mho@rsyd.dk
Telefon: 29201042

Referat - Styregruppemøde for Syddansk Uddannelsesaftale

Tidspunkt: Tirsdag d. 10. oktober kl. 14.00 – 16.00
Sted: Regionshuset, Mødelokale 4, Damhaven 12, 7100 Vejle
Deltagere: Mogens Kragh Andersen, Bo Libergren, Kjeld Petersen, Lars Lykkedegn, Lars Henry Andersen, Hanne Nylev, Christian Thygesen, Ulla Lindgren, Jens Munk Kruse, Jesper Vildbrad.
Sekretariatet: Thomas Dyhr Vestergaard, Morten Hvideland-Olsen, Lene Henriksen
Afbud: Johannes Lundsryd Jensen, Tove Michaelsen, Jesper Dahlmann, Henrik Larsen, Ulrich Skytte, Peter Præstgaard, Simon Hempel-Jørgensen, Erling Jensen, Annette Lund

Dagsorden

1) Godkendelse af dagsorden	2
2) Godkendelse af referat fra mødet den 8. juni 2017	2
3) Oplæg: Fastholdelse af unge i deres uddannelsesforløb	2
4) SUA efter 2017: Udkast til kommissorium for "Syddansk Uddannelsesforum"	3
5) Udkast til handlingsplan 2018-19	4
6) En kommende syddansk teknologipagt	6
7) Uddannelsesudspil fra Danske Regioner	7
8) Indkomne ansøgninger til uddannelsespuljen september 2017	9
9) Evt.	9

1) Godkendelse af dagsorden

Sagsfremstilling

Styregruppen skal godkende dagsordenen.

Indstilling

Det indstilles,

- at styregruppen godkender dagsordenen.

Beslutningsreferat

Dagsorden blev godkendt.

2) Godkendelse af referat fra mødet den 8. juni 2017

Sagsfremstilling

Styregruppen skal godkende referatet fra mødet den 8. juni 2017.

Indstilling

Det indstilles,

- at styregruppen godkender referatet.

Bilag

- Referat fra mødet i Styregruppen den 8. juni 2017.

Beslutningsreferat

Referatet blev godkendt.

3) Oplæg: Fastholdelse af unge i deres uddannelsesforløb

Sagsfremstilling

På sidste SUA-møde blev det aftalt, at temaet for næste møde skulle være overgangsproblematikker-/fracald ift. videregående uddannelser. UC Syddanmark har gjort sig nye erfaringer med dette emne. På mødet vil Lars Lykkedegn, Leder af StudenterFokus på UC Syddanmark, holde et oplæg om UC Syddanmarks arbejde med at fastholde deres studerende på uddannelserne.

Oplægget rundes af med en fælles drøftelse af emnet med udgangspunkt i oplægget og styregruppens forskellige erfaringer på området.

Indstilling

Til orientering og drøftelse.

Beslutningsreferat

Lars Lykkedegn præsenterede styregruppen for de erfaringer og den læring, som UC Syd har gjort sig på baggrund af deres analyser og arbejde omkring fastholdelse af studerende.

Oplægget er vedlagt som bilag til referatet. Styregruppen drøftede emnet efterfølgende.

Det blev bl.a. bemærket, at oplægget var inspirerende og at den datadrevne tilgang til fastholdelse af elever/studerende er kommet for at blive.

4) SUA efter 2017: Udkast til kommissorium for ”Syddansk Uddannelsesforum”

Sagsfremstilling

Syddansk Uddannelsesaftale (SUA) blev etableret i 2009 for en 4-årig periode, og i 2013 blev aftalen videreført for en ny 4-årig periode med et revideret kommissorium for styregruppen. SUA udløber næste gang ved udgangen af 2017, og regionsrådet besluttede den 25. september at videreføre aftalen, dog i en revideret form.

Beslutningen om at videreføre aftalen skal ses i lyset af, at der blandt aftalens parter fortsat er opbakning til aftalen. Det stod klart på styregruppemødet i juni, hvor der dog også var enighed om, at det skulle være i en revideret form.

Det blev bl.a. påpeget, at der med SUA er blevet skabt et overskueligt, velfungerende, og formidlingsvenligt system til brug for ansøgere til regionens uddannelsespulje, og med god information om samarbejdsmuligheder. Der var dog også enighed om, at der er behov for at gentænke en række elementer i uddannelsesaftalen. Der blev bl.a. peget på, at:

- Styregruppens formål og snitflade til regionsrådet skal præciseres.
- Det skal konkretiseres hvilke opgaver, der skal udføres af styregruppen.
- Styregruppens sammensætning bør overvejes på ny.
- Mødekadencen bør nedsættes.
- Navnet bør udskiftes til noget mere sigende.

Regionsrådet drøftede sagen på mødet den 25. september 2017, hvor de tiltrådte indstillingen om, at Syddansk Uddannelsesaftale videreføres for en ny 4-årig periode, og at der udarbejdes et nyt kommissorium i henhold til styregruppens anbefalinger.

Sekretariatet har udarbejdet et udkast til et nyt kommissorium, som skal drøftes i styregruppen for Syddansk Uddannelsesaftale den 10. oktober. Kommissoriet vil efterfølgende skulle behandles af Udvalget for Regional Udvikling den 5. december med henblik på godkendelse og udpegning af nye regionsrådsmedlemmer af det kommende regionsråd i januar 2018. Herefter er det tanken, at regionsrådet skriver ud til alle aktørerne med en opfordring til at vælge medlemmer til det nye forum.

Sekretariatet har bl.a. lagt op til, at:

- Syddansk Uddannelsesaftale fremover skal hedde Syddansk Uddannelsesforum
- Der fortsat lægges op til en vis repræsentativitet for at sikre ejerskab og implementeringskraft.
- Syddansk Uddannelsesforum skal rådgive regionsrådet i forhold til udarbejdelse af den regionale vækst- og udviklingsstrategi, handlingsplaner og øvrige uddannelsespolitiske initiativer.
- Syddansk Uddannelsesforum skal holde to frem for tre møder om året, og at ét eller begge af møderne afholdes således, at der vil være mulighed for at fremlægge og drøfte relevante problemstillinger med det regionsudvalg, der arbejder med uddannelses- og arbejdsmarkedsområdet.

Kommissoriet lægger op til, at Syddansk Uddannelsesforum er rådgivende i forhold til regionsrådet for så vidt angår vækst- og udviklingsstrategien og uddannelsespuljen, idet regionsrådet her er tillagt kompetencen i lovgivningen. Samtidig er regionsrådet afhængig af de uddannelses- og arbejdsmarkedspolitiske aktører for at gennemføre regionens politikker og realisere målene. Derfor er det vigtigt, at regionsrådet og Syddansk Uddannelsesforum er enige om og tager ejerskab til målsætningerne, og anerkender behovet for konkrete løsninger på de udfordringer, man samlet set

står over for. Derimod behøver alle aktører ikke at stå bag de konkrete aktiviteter, der skal bidrage til målsætningerne, idet aktørerne i Syddansk Uddannelsesforum her vil have forskellige interesser.

Indstilling:

Det indstilles,

- at styregruppen drøfter det vedlagte udkast til kommissorium for Syddansk Uddannelsesforum.

Beslutningsreferat

Styregruppen bakkede op om det fremlagte udkast til kommissorium for Syddansk Uddannelsesforum.

Der blev fra flere sider set positivt på den tættere tilknytning til det fremtidige regionsrådsudvalg, der arbejder med uddannelse, og det forventes, at det vil give grobund for gensidigt inspirerende og oplysende drøftelser, der kan resultere i nye, relevante initiativer på uddannelsesområdet.

Sekretariatet bemærkede, at overgangen fra Syddansk Uddannelsesaftale til Syddansk Uddannelsesforum forventeligt vil betyde en nedlukning af www.syddanskuddannelsesaftale.dk, og at hjemmesidens indhold vil blive integreret på regionens hjemmeside.

Hertil blev det fra styregruppen bemærket, at det muligvis vil være svært for uddannelsesverdenen at finde ind til uddannelse på regionens hjemmeside, hvilket kan være problematisk.

Sekretariatet vil være opmærksom på denne problemstilling og forventer bl.a. at kunne imødegå problemet via en anden organisering af uddannelsesindholdet på regionshjemmesiden, samt en fremadrettet udsendelse af nyhedsbreve fra regionens hjemmeside med det formål at guide brugerne ind på de relevante dele af hjemmesiden.

Bilag

- Udkast til kommissorium for Syddansk Uddannelsesforum

5) Udkast til handlingsplan 2018-19

Sagsfremstilling

Den nuværende handlingsplan på uddannelsesområdet udløber ved udgangen af 2017.

Den kommende handlingsplan skal, ligesom den nuværende, tage udgangspunkt i regionsrådets vækst- og udviklingsstrategi og udmønte de uddannelsespolitiske elementer heraf. Handlingsplanen skal således bidrage til at indfri målsætningerne inden for uddannelsesområdet, som er anført i strategien (status jf. Uddannelsesbarometer 2016 er angivet i parentes. Det bemærkes at 95%- og 60%-målsætningerne er modelberegninger og ikke reelle gennemførelsestal):

- 95% af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse (92%).
- 60% af en ungdomsårgang skal gennemføre en videregående uddannelse (61%).
- Andelen, der vælger en naturvidenskabelig, teknisk eller sundhedsfaglig uddannelse, skal stige med 20% i forhold til 2010 (4%).
- 25% af en årgang skal vælge en erhvervsuddannelse (EUD) direkte efter 9. eller 10. klasse i 2020 (21%).

På mødet i Syddansk Uddannelsesaftale i februar 2017, var der en kort drøftelse af relevante indsatser i den kommende handlingsplan. Generelt var der en opmærksomhed omkring, at mange af problemstillingerne, som adresseres i handlingsplanen, ikke er "løst" endnu, men kræver et langt sejt træk, der strækker sig ud over den indeværende handlingsplansperiode.

Styregruppen påpegede også, at der muligvis er behov for at tænke lidt anderledes, hvad angår den kommende handlingsplan og udmøntningen af uddannelsespuljemidlerne. Det skal bl.a. ses i lyset af den tilsyneladende begrænsede realiseringsgrad i forhold til handlingsplanens fire målsætninger. Endvidere bemærkede styregruppen, at der bør arbejdes videre med digitalisering og digitale kompetencer, som et nyt element i den kommende handlingsplan.

Det er sekretariatets vurdering, at introduktionen af indsatsområdet ”Anvend viden og erfaringer” i den nuværende handlingsplan har bidraget til, at uddannelsespuljeprojekterne i højere grad end tidligere faktisk forholder sig til, og anvender, den eksisterende viden inden for projektets faglige område. Det er dog også sekretariatets vurdering, at der fortsat er et forbedringspotentiale i forhold til at få projektresultaterne udbredt og implementeret i tilstrækkelig grad.

Sekretariatet bemærker endvidere, at der i 2014 blev indført en fremgangsmåde for uddannelsespuljeprojekterne, som indebærer, at alle nye projekter skal tage udgangspunkt i en såkaldt forandringsteori, der beskriver årsag-virkningssammenhængen mellem projektets indsatser og resultater. I 2014, blev det endvidere indført, at uddannelsespuljeprojekterne skal evalueres af en ekstern evaluator efter et ensartet evalueringskoncept, som gør det muligt at evaluere væsentlige dele af projektets forandringsteori. Endelig indførtes i foråret 2017, at Udvalget for Regional Udvikling og styregruppen for Syddansk Uddannelsesaftale får fremlagt sekretariatets vurdering af, hvilken fremdrift der er i de igangværende projekter. Det er sekretariatets vurdering, at disse tiltag generelt har bidraget til at skærpe projekterne, både i udviklings- og gennemførelsesfasen, samt ved den afsluttende projektevaluering.

Sekretariatet arbejder på et første udkast til handlingsplanen og bemærker på nuværende tidspunkt bl.a. følgende:

- Det er forventningen, at en eller flere af målsætningerne kan blive revideret inden for nærmeste fremtid. Dels som følge af regeringens forhandlinger om den forberedende grunduddannelse, hvor en erstatning for 95 pct. målsætningen drøftes, og dels som følge af regeringens forventede udspil om en teknologipagt, hvor det evt. vil være hensigtsmæssigt at erstatte regionens nuværende science-målsætning med en ny regional målsætning baseret på indikatorerne i teknologipagten.
- Der indarbejdes jf. budgetforliget og på opfordring fra styregruppen for Syddansk Uddannelsesaftale et nyt indsatsområde vedr. digitalisering og digitale kompetencer. Endvidere slås bl.a. indsatsområderne ”Flere og bedre faglærte” og ”Flere praktikpladser” sammen, og det samme gælder indsatsområderne ”Bedre start på videregående uddannelse” og ”Tag uddannelsen i Syddanmark”. Derudover foreslås regionens science-satsning omdøbt og tænkt i regi af den kommende teknologipagt.
- Der tilføjes et nyt indsatsområde ”Tysk” jf. regionsrådets budgetaftale for 2018.
- Der laves et afsnit der beskriver, at uddannelsespuljeprojekter kan bidrage til at målsætningerne nås, men det er ikke den eneste faktor der har betydning for realisering af målene, der til stadighed skal ses i sammenhæng med nationale og lokale indsatser. Andre regionale virkemidler end udviklingsprojekter nævnes også, herunder den fremadrettede håndtering af udbud af ungdomsuddannelser i regionen.
- Handlingsplanen tilføjes en side, hvor regionsrådets øvrige aktiviteter på uddannelsesområdet beskrives. Dette for at give et samlet overblik over initiativer og indsatser på området.
- Som følge af den forventede revidering af kommissoriet for Syddansk Uddannelsesaftale er det forventningen, at handlingsplanen får et nyt navn. Pt. er arbejdstitlen ”Handlingsplan for uddannelsesområdet i Syddanmark”.
- I forhold til udmøntningen af midlerne foreslås, at der fremover også kan arbejdes med såkaldte annonceringer. Det betyder, at Udvalget for Regional Udvikling/regionsrådet, bl.a. efter input fra styregruppen for Syddansk Uddannelsesaftale, kan beslutte, fx på baggrund af en kortlægning eller analyse, at de gerne vil have ansøgninger målrettet en af målsætningerne, indsatsområderne, eller fx skalering af allerede udviklede indsatser, og at

der afsættes en ramme hertil. På den måde er det forventningen, at der kan sættes mere tyngde, sammenhæng og synlighed bag nogle af indsatserne, samtidig med at der fortsat er fleksibilitet i forhold til nye ideer.

- I forhold til kriterierne foreslås enkelte ændringer, bl.a. en præcisering af kriteriet vedr. implementering og forankring.

Vedlagt er det foreløbige udkast til den nye handlingsplan. Udkastet er under fortsat redigering og mangler derudover at blive opsat med layout.

Det første udkast til den nye handlingsplan drøftes i Udvalget for Regional Udvikling den 9. oktober 2017 og i styregruppen for Syddansk Uddannelsesaftale den 10. oktober 2017. Herefter er det ambitionen, at Udvalget for Regional Udvikling behandler handlingsplanen med henblik på godkendelse i det kommende regionsråd i starten af 2018. Derudover vil styregruppen for Syddansk Uddannelsesaftale få den endelige handlingsplan i skriftlig høring. Det bemærkes dog, at den endelige vedtagelse kan blive forsinket, bl.a. som følge af den potentielle revision af målsætningerne.

Indstilling:

Det indstilles,

- at styregruppen drøfter det vedlagte udkast til en kommende handlingsplan.

Bilag

- Udkast til handlingsplan på uddannelsesområdet i Syddanmark 2018-19.

Beslutningsreferat

Sekretariatet gennemgik de væsentligste nyheder og ændringer i den kommende handlingsplan sammenlignet med den nuværende.

Styregruppen bød ind med en række supplerende bemærkninger, herunder følgende:

- Indsatsområdet omkring science bør hedde "Teknologi og Science". Sådan omtales det i flere andre sammenhæng, herunder internationalt.
- Godt med det nye indsatsområde "Digitalisering og digitale kompetencer".
- Det bør overvejes om brugen af "partnerskabsaftaler" burde indgå som redskab. Her tænkes på partnerskaber, der ikke behøver at indebære økonomisk tilskud, men på partnerskaber, hvor de deltagende parter har fælles interesser ift. en bestemt dagsorden, og hvor det betaler sig for dem, at koordinere fælles indsats. Partnerskaber kunne også være når et projekt afsluttes, hvor der så indbydes til et partnerskab om at fortsætte eller forankre indsatsen bagefter.
- Det ligger i kortene, at uddannelsesinstitutionerne, i et vist omfang, fremover bliver målt på hvor mange de får i job efter endt uddannelse, snarere end på hvor mange der optages og gennemfører uddannelsen. Det bør overvejes, om denne tænkning skal afspejles i handlingsplanen.

Sekretariatet tager de faldne bemærkninger med i det videre arbejde med handlingsplanen.

6) En kommende syddansk teknologipagt

Sagsfremstilling

Virksomhederne i Syddanmark har lige som i resten af landet brug for adgang til kompetencer, der skal ruste dem til fremtidens digitale og teknologiske udvikling. Der er således behov for at sætte mere fokus på de såkaldte STEM-kompetencer (Science, Technology (inkl. IT), Engineering og Math) med henblik på at styrke erhvervslivets konkurrenceevne og den digitale omstilling. Fx peger Danmarks Vækstråds rapport (dec. 2016) om kvalificeret arbejdskraft jo på, at der ventes at mangle ca. 85.000

faglærte i 2025, heraf mange på det tekniske område. Af samme rapport fremgår det, at der ligeledes i 2025 forventes at mangle ca. 4.000 naturvidenskabelige kandidater og ca. 9.000 civil- og diplomingeniører.

Regeringen forbereder en teknologipagt efter hollandsk forbillede om fremtidens kompetencer på baggrund af anbefaling fra bl.a. Danmarks Vækstråd og Digitalt Vækstpanel. Med en teknologipagt vil regeringen understøtte frivillige samarbejder mellem virksomheder, uddannelsesinstitutioner, organisationer samt offentlige aktører om at fremme, at flere opnår kompetencer inden for STEM.

Samtidig er der på områder med danske styrkepositioner, såsom energieffektive teknologier, offshore-energi og robotteknologi aktuelt udfordringer med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft med STEM-kompetencer. Det gælder både på faglært og højtuddannet niveau.

Region Syddanmark og Syddansk Vækstforum har allerede igangsat en række initiativer, der adresserer denne udfordring. Disse initiativer vil være relevante at udbrede gennem en regional teknologipagt, herunder bl.a. etableringen af Center for Industriel Elektronik (CIE) i Sønderborg og Region Syddanmarks indsats på science-området.

Konkret arbejdes der i øjeblikket på, at digitalisering og digitale kompetencer indarbejdes som indsatsområde i den kommende handlingsplan for uddannelsesområdet i Region Syddanmark samt at teknologipagten inkorporeres i indsatsområdet omkring science.

Det fremgår af vækspartnerskabsaftalen mellem regeringen og Syddansk Vækstforum (se bilag), at det i efteråret 2017 skal drøftes, hvordan Syddansk Vækstforum kan indgå i en teknologipagt i samspil med øvrige regionale og lokale aktører, og hvordan der kan spilles ind med relevante initiativer til en teknologipagt.

På Vækstforums kommende møde i december, hvor regeringen forinden forventes at have fastlagt rammerne for en national teknologipagt, vil Vækstforum få forelagt et forslag til udvikling og implementering af en bredt forankret regional teknologipagt i regi af Vækstforum, herunder organisering, indhold mv.

Jf. punkt 4, lægges der op til, at det nye forum, Syddansk Uddannelsesforum skal bidrage med input til den kommende regionale teknologipagt.

Indstilling

Til orientering.

Bilag

- Vækspartnerskabsaftale 2017/18 mellem regeringen og Syddansk Vækstforum.

Beslutningsreferat

Sekretariatet uddybede. Herefter ingen kommentarer.

7) Uddannelsesudspil fra Danske Regioner

Sagsfremstilling

Siden 2011 er der blevet 2.000 færre unge mellem 16 og 19 år. Udviklingen forsætter i de kommende år. I 2030 vil der på landsplan være næsten 10 procent færre unge mellem 16 og 19 år sammenlignet med i dag. Det svarer til 25.000 personer eller elevtallet for 32 gymnasier, 15 erhvervsskoler eller godt 900 gymnasieklasser.

Udviklingen dækker dog over store regionale og lokale forskelle. I store dele af landet vil man ganske snart mærke, at de unge bliver færre. Allerede om tre år vil fire af landets fem regioner samlet set have mistet over 6.000 unge og antallet af unge vil være faldet med mere end fem procent i 27 kommuner. I 2025 vil der i en femtedel af landets kommuner være mere end 10 procent færre personer mellem 16 og 19 år.

I Region Syddanmark forventes der i 2030 at være ca. 9.000 færre unge i alderen 16-19 år. De største fald i antallet af unge forventes at være i kommunerne Varde, Tønder, Sønderborg, Assens, Kerteminde, Langeland og Ærø. Her ventes der en tilbagegang på mere end 20 procent frem mod 2030.

Den demografiske udvikling kan på sigt medføre store ændringer af institutionslandskabet.

Ungdomsuddannelserne er i dag tilgængelige i det meste af landet, men som en konsekvens af, at de unge mange steder bliver færre, kan det forventes, at en række institutioner vil være i risiko for at lukke eller få svært ved at opretholde kvalitet i uddannelsen. Særligt på erhvervsskolerne kan det forventes, at det vil blive svært at opretholde samtlige specialer. Lukkede ungdomsuddannelser kan betyde, at de unge mange steder i landet får væsentligt længere i skole.

Der bliver i enkelte af landets større byer behov for at udvide kapaciteten. Dette gælder særligt i København. Endvidere viser analysen, at det især er i de kommuner, hvor der i dag er en stor andel, der vælger en erhvervsuddannelse, at antallet af unge vil falde mest.

På baggrund af analysen af ungdomsuddannelsernes fremtidige udfordringer anbefaler Danske Regioner en række tiltag på følgende områder, der kan være med til at sikre de nødvendige tilpasninger:

- Kapaciteten skal passe til en tid med færre unge
- Fremtidssikring af elevfordelingen
- Større vægtning af uddannelsespolitiske hensyn
- Campus – en del af løsningen
- Behov for at uddanne flere faglærte i Danmark

På lidt længere sigt forventes det, at antallet af unge igen vil begynde at stige. Det er derfor vigtigt, at de valgte løsninger er fleksible, så der kan tages højde for denne udvikling.

Uddannelsesudspillet fra Danske Regioner er vedlagt som bilag.

Indstilling

Til orientering.

Bilag

- Danske regioners ungdomsuddannelsesudspil.

Beslutningsreferat

Punktet gav anledning til en længere drøftelse i styregruppen.

Der var bl.a. enighed om, at uddannelsesudspillet og de bagvedliggende problematikker kunne udgøre et punkt for det førstkommande fælles møde mellem Syddansk Uddannelsesforum og det relevante regionsrådsudvalg.

8) Indkomne ansøgninger til uddannelsespuljen september 2017

Sagsfremstilling

Der indkom otte ansøgninger til uddannelsespuljen ved ansøgningsfristen den 15. september 2017. Den samlede ansøgte sum var på ca. 17 mio. kr. Efterfølgende har den ene ansøger valgt at trække deres ansøgning. Samlet set søger de syv resterende ansøgninger om ca. 13,8 mio. kr.

I handlingsplansperioden 2016-17 er de to årlige ansøgningsrunder åbne for alle gode projektidéer, der kan bidrage til realiseringen af handlingsplanen for 2016-17. I handlingsplanen er der et øget fokus på anvendelsen af eksisterende viden og best practice samt på implementering og forankring af indsatserne i uddannelsespuljeprojekterne.

Ansøgningerne bliver behandlet af Udvalget for Regional Udvikling 13. november 2017 og endeligt behandlet på regionsrådets møde den 18. december 2017.

Der er som bilag vedlagt en kort oversigt over de syv tilbageværende ansøgninger.

Indstilling

Til orientering.

Bilag

- Oversigt over ansøgninger (september 2017).

Beslutningsreferat

Ingen kommentarer.

9) Evt.

Beslutningsreferat

Ved afslutningen på dette sidste styregruppemøde i Syddansk Uddannelsesaftale benyttede styregruppemedlemmerne lejligheden til at takke hinanden for et godt samarbejde og mange spændende drøftelser de forgangne fire år.